

II/5-e. alosztály

Szigoruan titkos!

Adta: "Meszlényi"

Vette: Gál Ferenc r.fhdgy.
1959. november 30.

Tárgy: NAGY LÁSZLÓ,
JUHÁSZ FERENC.

J e l e n t é s

Budapest, 1959. december 8.

"Meszlényi" ügyn.jelenti:

Véletlen folytán fültanuja voltam egy beszélgetésnek, melyet Juhász Ferenc és Nagy László a költő folytatott egymással. Juhász szó szerint ezt mondta: "Nem megy a munka. Képtem, de nem is bánom, mert szeknek nem és nem adom soha oda magam". Nagy pedig arról beszélt, hogy ismét a képletes költészet idejét éljük, s ideje lenne Tompát kellően értékelni, hogy értsen belőle mindenki, akinek az allegórikus költészzettel kapcsolatban értenie kell. /E beszélgetés a Luxortan zajlott le, csütörtökön délután 17 óra tájban:/. 1

"Meszlényi"

Gál Ferenc r.fhdgy.

K: 4 pld.
G: Fné.
61/1620

B.M. II/5-a alosztály.

148
Szigoruan titkos!

Adta: "Meszlényi"

Vette: Kovács János r.szds.
1960. február 8.

Tárgy: Dr. Antal Józsefről

J e l e n t é s
Budapest, 1960. február 26.

"Meszlényi" jelenti:

Antal József dr. hosszasan beszélt maga ügyéről. Legnagyobb fájdalma pillanatnyilag, hogy a fia, aki tanár volt a Toldy gimnáziumban fegyelmi uton eltávolították és ma sem kapott elégtételt. Ezt úgy adta elő, hogy az érettségiző osztálynak volt az osztályfőnöke, s mikor a diákok tulletek a szóbelin a könyveiket - orosz elsősorban - dobálták, tépdesték. S ezért az osztályfőnököt tették felelőssé. Ebben az ügyben meghallgatást kért Kállai elvtársnál, Dobi elvtársnál stb. De az előbbi nem is fogadta, s jelenleg ez fáj legjobban neki. Elmondta, hogy Kovács Bélával mióta az SZU-ból hazatért állandó kapcsolatban volt és 1956-ban a szomorú időkben nála lakott. Kovács nagyon megváltozott és azt lehet rá mondani, hogy a szocializmus hive lett. Sokat tud róla - de nincs hol ennek hangot adnia.

Ő jelenleg 1000 ft. körüli nyugdíjat kap és emellett orosz, latin és francia órákat ad a diákoknak. - Az ellenforradalom után két alkalommal is tartottak nála házkutatást, de nem találtak semmit. Az ellenforradalom alatt igen érdekes szerepe volt, 1956 nov. 3-án Nagy Imre magához kérte és arra akarta rávenni, hogy intézze rádió szöveget a lengyelekhez és a franciákhoz, mint a magyar ellenállási mozgalom egyik kimagasló vezetője. Ő ezt kereken annakidején megtagadta, amit ma sem bánt meg.

Antalról tudni kell azt, hogy felszabadulás után a különböző menekültek ügyeit /lengyel, francia, angol, jugoszláv stb./ a kormány megbízásából, mint miniszteri tanácsos ő intézte. Így az ellenállási mozgalom ügyeinek is egyik legjobb ismerője. A lengyelek hálásak is neki. Egyik legmagasabb kitüntetést kapta meg. A jelenlegi lengyel követhelyettes is itt élt Magyarországon a második világháború alatt és Antal segítette be egyetemre. - A közelmúltban felkereste a Lengyel Tudományos Akadémia két munkatársa és megkérték, hogy írja meg részükre emlékiratait. Ő azt válaszolta, hogyha a lengyeleknek ez szükséges, akkor a magyar kormányon keresztül hivatalosan kérjék, erre azonban eddig nem került sor.

A közelmúltban a Partizán Szövetségbe is behívták, ahol Sós nevezetű elvtárs beszélgetett velem. De a beszélgetés óta ismét nem történt semmi.

A lengyel dolgokkal kapcsolatban elmondta, hogy ő juttatta át Magyarországon Horthyék tudtával az akkori lengyel Anders hadsereget Jugoszláviába és onnan kerültek azok Titohoz. Tárgyalt egy lengyel-magyar közös partizán film készítéséről is, de az is félbeszakadt, mert mind magyar, mind lengyel részről a mozgalomban a domináló szerepet a polgárok viették.

Vidor Miklós író, pár évvel ezelőtt kintjárt Lengyelországban és ott hallott Antal ügyeiről, hazatérve felvette vele a kapcsolatot és az ő segítségével írta meg az Idegenek című regényét, melyhez a nyersanyagot Antal adta. A könyv azonban nem tükrözi világosan az ügy lényegét.

Ismeri az angolszász és a francia vonalat is. Elmondta, hogy annakidején ő adta meg a vigyázójelt a Secret Service magyarországi embereinek, hogy a Gestapó mire készül ellenük. /Nem mertem beletemetkezni engedély nélkül a vele való tárgyalásba. Azt hangoztattam, hogy érdekes lenne ezt megírni és érdeklődök valamelyik kiadónál, hogy mi lenne a vélemény, s ha igent mondanának /a cégre gondolva/, akkor beszélgetnénk a színpatszisz elkészítése ügyében.

A pillanatnyi világpolitikai helyzettel kapcsolatban azonos véleményem van, hogy a SZU liberálisodni és nem tartja elképzelhetetlennek a semleges övezetet melybe Magyarország is belekerülne. Ebben az esetben a pártnak új partnerekre lenne szüksége, mert a jelenlegiek zöme lejáratta magát. Azoknak a tömegeknek nem hisz, példaként mondta, Kádár János azok előtt is szimpatikusabb, akik nem kommunisták, mint Mihályfi Ernő, de a pártnak a Mihályfiak, Boldizsárok kedvesebbek, mint az Antalok, Pártayak, Futók, Csejteyek. stb.

Elmondta, hogy emlékiratainak nagy része készen van, abban pontosan leírta a háború alatti ellenállási mozgalom eseményeit. Nem meri azonban a lakásán tartani, mert nem lehet tudni, hogy mikor és miért tartanak egy újabb házkutatást, már pedig abban olyan dokumentumok vannak, melyek pótolhatatlanok. Hangoztatta, ha mi kihoznánk az ellenállási mozgalom anyagát egyik pillanatról a másikra megváltozna Magyarországról a vélemény, mint "Hitler utolsó csatíósáról". Említette azt is, hogy részese és előkészítője volt a különbéke puhatolózásnak is. Ezt egy Federkievicz /nevet nem tudtam megjegyezni/ nevezetű lengyel diplomatán keresztül indították el, aki a Madách házában lakott. Az a stockholmi lengyel követséggel vette fel a kapcsolatot és az továbbította a londoni lengyel kormányhoz, mely az ügyet Churchill eléterjesztette. A Gestapó árusítás folyán tudomást szerzett az ügyről és a lengyel diplomatának, aki magyar utlevéllel utazott - éle-tével kellett fizetnie.

Megítélésem szerint Antal József az angol ellenállási vonal számos olyan rugóját is ismeri, mely az illetékesek előtt ismeretlen. Ha utasítást kapok remélem - régi ismerettségünkre való tekintettel - több értékes adatot lehet megtudni tőle. Talán még könyvet vagy a rövidhullámu idegen nyelvű

rádióban előadást is lehetne róla tartani.

Megjegyzés: Dr. Antal József FKGP. politikus, volt miniszter könyvet készítené írni az ellenállási mozgalomról - az angol francia vonalról, maga is tevékenyen részt vett az angol ellenállási mozgalomban.

Intézkedés: A jelentést felhasználjuk az angol ell. mozg. feldolgozása során, egy példát adjuk Horváth elvtársnak.

Utasítás: Az ügynököt eligazítottam Antal kéziratának megszerzésére.

Találkozó: 1960. II. 22. 16 órakor. Mignon pressó.

Kovács János r.szds.
Kovács János r.szds.

K: 4 pld.
G: Bné.
16/

438